

zrcali značaj vojaka-poštenjaka, ki gorí za „cesarja, domovine in vere čast“ (stran 6.). — Ugodno poživlja pripovedovanje naivni, tuintam šaljivi sluga Pipec. Posebno pa nam knjigo priporoča, da pisatelj ne govori le o vojnih anekdotah iz dobe zasedanja, ampak je v svoje delo uvrstil mnogo zanimivih podatkov iz bosenske in hercegovske zgodovine, geografije in etnografije. — Tudi v jezikovnem oziru nas more knjiga le veseliti. Beseda je jasna in razumljiva, slog gladek in domač. Le tuintam bi si želeli navadnejših slovničnih oblik in prikladnejših izrazov; a to je malenkostno in se pri tako obširnem delu izgubi. — Knjiga je bogato ilustrirana. VI. K.

Vseučiliška ljudska predavanja. Spisal prof. dr. Fr. Drtina. Ponatisk iz „Naših zapiskov“. Ljudska knjižnica III. zvezek 1904. — Populariziranje znanosti je geslo nove dobe. Doslej se je delalo za razširjenje raznih nazorov večinoma le z brošurami in cenenimi tiskovinami. Temu so se pridružile ljudske knjižnice, in najnovejša je takozvana „vseučiliška ekstenzija“, po vzorcu angleških javnih ljudskih predavanj na vseučilišču za širše sloje.

To sredstvo priporoča tudi socialno-demokratska „Ljudska knjižnica“, ki podaje v prevodu češki spis dr. Drtine o takih ljudskih pred-

vanjih. Spis sam na sebi je dober in kaže, koliko so drugod že dosegli z ljudskimi predavanji. V dodatku pa čitamo, da se je osnovala na Slovenskem družba mladih predavateljev, kateri hodijo predavat med ljudstvo, in sicer se „je vršilo prvo predavanje dne 7. svečana 1904., in s tem je bil led prebit in na Slovensko je bila vpeljana novota javnih poljudnih predavanj v ciklih po deželi“.

Ta trditev pač ni resnična. Kajti na Slovenskem se predava že dolgo in sicer z velikim uspehom. Zadnjih deset let se je na Slovenskem jako mnogo predavalo. Koliko je bilo strokovnih predavanj za kmetijstvo, za delavstvo itd. „Slov. kršč. socialna zveza“, katera obsega že 115 izobraževalnih društev, je priredila več stotin predavanj v Ljubljani in po deželi v vseh slovenskih pokrajinah. Tu se je govorilo o vseh stvareh, ki morejo koristiti slovenskemu ljudstvu. Če pomislimo, da je v teh društvih že organiziranih okoli 10.000 članov, večinoma mladih, po izobrazbi hrepenečih ljudi, tedaj se moramo pač le čuditi, da morejo izdajatelji „Ljudske knjižnice“ prezreti tako ljudsko delo. Mi z veseljem pozdravljamo vse, kar more dvigniti izobrazbo slovenskega ljudstva. Seveda, ako bi se pod pretvezo „poljudne znanosti“ širili nazori, ki niso ne znanstveni, ne ljudstvu koristni, tedaj bi morali nastopiti proti njim.

Dr. E. L.

Parmove skladbe. Gosp. Viktor Parma je izdal v efektni opravi več svojih skladb za petje s spremljevanjem klavirja, in sicer: Iz „Legionarjev“: „Zapoj mi ti čica glasno“, pesem za sopran, „V petju oglasimo“, moški zbor, „Pa Napoljon je vojsko zbral“, kuplet za moški glas, „Romanca“, samospev z moškim zborom, „Skozi vas“, koračnica, „Ptička“, pesem za sopran; Iz „Rokovnjačev“: „Uvertura“ za klavir, „Kokrpam čevlje“, kuplet za moški zbor, „Zora vstaja“, pesem za sopran, „Cvetočih deklic prsa bela“, samospev za sopran z mešanim zborom. Te Parmove operne skladbe imajo

večinoma značaj zabavnih kupletov z lahko klavirsko spremljavo.

Novi akordi izhajajo zdaj v IV. letniku. Jako mnogovrstne skladbe tega modernega glasbenega zbornika se odlikujejo po odbranem okusu in fini tehniki. G. dr. Gojmir Krek urejuje „Nove akorde“ res s srečno roko in jih vzdržuje na umetniški višini.

Harmonija in kontrapunkt. Spisal Anton Foerster. Založila in natisnila „Zadružna tiskarna“ v Ljubljani. Cena 3.20 K. — To je popolnoma predelani in pomnoženi natisk „Nauka o harmoniji“. Knjiga obsega 39 strani več

kakor stara izdaja. Delo se samo priporoča vsem, ki se hočejo izobraziti v višji teoriji glasbe. Isti skladatelj je zložil mašo „**Missa in honorem B. Mariae Virginis Immaculatae**“ (Op. 85.) za tri ženske glasove, katerim se ad libitum pridruži tudi bas, s spremljevanjem orgelj. Ta krasna skladba v kljub svojemu slavnostnemu značaju ne bo delala posebnih težav ženskim zborom. Najnovejše skladbe gospoda Foersterja so trije krasni „**Ave Maria**“, katere je poklonil uršulinskemu konventu v Ljubljani.

Ljudska pesmarica za nabožno petje v cerkvi, v šoli in doma. Priredil Fr. Sal. Spindler, duhovnik lavantinske škofije. Založilo „Kato-liško tiskovno društvo“ v Ljubljani. — Namen te zbirke je izražen v njenem naslovu. To ni cerkvena pesmarica v ožjem pomenu besede, ampak nabožna ljudska pesmarica, katere spevi naj služijo tudi za šolski pouk in naj odmevajo v pobožnih družbah. Zbiratelj pravi: „Ljudska pesmarica hoče pomagati, naj odmeva po slovenskih tleh lepa pesem, ki nas podpira v veselju, tolaži v žalosti in dviga k Bogu. Nabranih je do 80 najlepših pesmi in prirejenih za ljudstvo, ne za umetne zборе. Zato so postavljene večinoma za dvoglasno petje, nekatere le za enoglasno; nekoliko jih je tudi za tri glasove, toda lahko se pojejo tudi eno- ali dvoglasno. Za organiste je pripravljena velika izdaja s čveteroglasnim spremljevanjem: „Spremljevanje k Ljudski pesmarici.“ Zbirka je občaslovenska po izbranem gradivu in po so-trudnikih. Mnoge pesmi so popolnoma nove, druge pa so stare, a v ljudskem in cerkvenem duhu prav srečno prerojene.“ Lična knjižica se je takoj, ko je izšla, splošno priljubila.

Missa in honorem s. Christinae Mar-tyris. Za mešan zbor s spremljevanjem orgelj

zložil Stanko Premrl. Partitura 2 K 40 h. Posamezni glasovi à 40 h. Samozaložba. — Krepkega duha kaže ta maša, katera zahteva že bolj izvežbanega zbora. Posamezne partije so jako efektne, spremljevanje orgelj je tako izrazito, da je skladatelj skoro gotovo mislil na orkester, ko je zlagal mašo. Tu ni nič šablonskega, kar tolikokrat srečujemo v novejših skladbah, ampak vse polno žive izvirnosti.

Requiem voce media una cum organo concinendam composuit Franciscus Kimovec. 1 K. Sumptibus auctoris. — G. skladatelj je koralne motive porabil tu za jako primerno in lepo skladbo. Mogočni, odločni so ti glasovi; dasi opevajo smrt, oznanjujejo vendar življenje. Ker je skladba zložena za srednji glas (moški ali ženski), se bo povsod brez težav izvajala, in tudi ne bo zavlačevala opravila. Spremljevanje orgelj je jako skrbno izdelano.

Missa in honorem B. Mariae Virginis. Auctore Joanne Pogačnik. Op. 10. Labaci 1904. Sumptibus auctoris. Typis „Zadr. tiskarna“. — Ta maša, zložena za mešani zbor, je odtisk iz „Cerkvenega Glasbenika“. Zložena je v mirnem, prav liturgičnem duhu.

Ofertoriji za največje in večje praznike cerkvenega leta. Zložil Ignacij Hladnik (op. 48). V prvem zvezku je šest ofertorijev: Za Vnebohod, Binkoštno nedeljo in ponedeljek, Sv. Rešnje Telo, Sv. Petra in Pavla in Veliki Šmaren. Skladbe so zložene s slovesnim vznosom svojemu namenu primerno.

Materi Mariji je poklonil gosp. Alojzij Mihelčič šest pesmi (op. 4). Razen ene so vse za moški zbor, preproste in lahke v običajnem slogu.

